Obecně

Technické zhodnocení je pojem **veřejného práva**, který se vyskytuje pouze v daňových zákonech a účetních předpisech. Tento pojem tedy nenalezneme v právu soukromém, neboť se nejedná o věc o právo ani o jinou majetkovou hodnotu. Technické zhodnocení tedy nemůže být předmětem občanskoprávních vztahů, to znamená, že jej nelze prodat nebo darovat.

Technické zhodnocení je tedy speciální kategorii vytvořenou pro účely daňové, resp. pro účely účetních předpisů.

Technické zhodnocení majetku, rekonstrukce, modernizace, nástavba, úprava, oprava, údržba, změna vnitřního vybavení apod. jsou pojmy, které se stále nesprávně zaměňují a v praxi bývá mnohdy obtížné nalézt mezi nimi hranici. Problém je v tom, že s odstupem času bývá mnohdy obtížné či přímo nemožné zdokumentovat původní stav a od něho se odvíjející změny, které byly konkrétními zásahy do majetku vyvolány. Z hlediska daňového, resp. z hlediska následných daňových kontrol, se nejedná o skutečnost nevýznamnou, neboť důkazní břemeno je vždy na poplatníkovi a technické zhodnocení, narozdíl od oprav, se stane nákladem až v budoucích obdobích prostřednictvím odpisů (což může být podle zařazení do příslušné odpisové skupiny 3 až 50 let).

Technické zhodnocení z hlediska věcného

Po seznámení se samotným pojmem technické zhodnocení je nutno hned v úvodu rozdělit tento pojem do dvou základních skupin, a to podle toho o jaký majetek se jedná. Z tohoto pohledu rozlišujeme **technické zhodnocení hmotného majetku** a **technické zhodnocení majetku nehmotného**. Toto základní rozdělení je důležité z toho důvodu, že každá uvedená kategorie má svůj specifický daňový režim.

- **Technické zhodnocení hmotného majetku** je upraveno v ustanovení § 33 ZDP, naproti tomu
- **Technické zhodnocení nehmotného majetku** je samostatně upraveno v ustanovení § 32a odst. 6 ZDP.

Pokud se týká účetních předpisů, pak je nutno upozornit na skutečnost, že technické zhodnocení jak dlouhodobého hmotného majetku, tak dlouhodobého nehmotného majetku je upraveno v ustanovení § 47 odst. 4 Vyhlášky. Především je technické zhodnocení v účetním pojetí hodnotově vázáno na ocenění určené účetní jednotkou pro vykazování jednotlivého dlouhodobého majetku. Dále je nutno v souvislosti s kategorií dlouhodobého nehmotného majetku odkázat na skutečnost, že náklady vynaloženými na technické zhodnocení se rozumí **souhrn nákladů** na dokončené zásahy do jednotlivého dlouhodobého majetku za účetní období.

ZDP stejně jako účetní předpisy obsahují pojmy jako: nástavby, přístavby, stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace, které spadají do obecné kategorie technické zhodnocení, a které bude vhodné blíže charakterizovat.

Rekonstrukcí se rozumí zásahy do majetku, které mají za následek změnu jeho účelu nebo technických parametrů (§ 33 odst. 2 ZDP) s tím, že oba tyto následky nemusí být naplněny zároveň. Dojde-li ke změně účelu, může být změna kvalifikována jako rekonstrukce, i když stejná změna by při zachování účelu byla opravou. U změny technických parametrů jsou pro tyto účely významné zejména ty změny, které jsou pro daný předmět zásadní, které ho charakterizují a ovlivňují jeho životnost. Nejedná se o případy, kdy dochází pouze k záměně použitého materiálu nebo ke změně parametrů vyvolaného změnou příslušných norem, technickým pokrokem nebo objektivní nemožností nahradit poškozenou součást majetku naprosto stejnou součástí.

Modernizací se pro účely ZDP rozumí rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti majetku o některou jeho nedílnou součást (§ 33 odst. 3 ZDP). Zde bývají velmi často problémy, protože žádné rozumné vodítko neexistuje. Použitelnost znamená účel nebo vlastnosti, pro které je předmět určen.

Nástavba, přístavba a stavební úpravy nejsou vymezeny v ZDP, nýbrž v zákoně č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

Nástavbou se dokončené stavby zvyšují (vždy je nutné stavební povolení).

Přístavbou se dokončená stavba půdorysně rozšiřuje za podmínky, že je přístavba s původní stavbou provozně propojena (opět je nutné stavební povolení; nebudou-li však objekty provozně propojeny, jedná se o dvě samostatné stavby).

Při **stavebních úpravách** se zachovává půdorysné a výškové ohraničení stavby (např. podstatné změny vzhledu stavby, přestavby, vestavby, podstatné změny technického vybavení stavby - zde je nutné postupovat dále podle pokynu GFŘ D-22 k § 26 ZDP bod 1 a 2, popř. k příloze č. 1 ZDP).

Naproti tomu pojmy oprava a udržování nejsou upraveny v ZDP, nýbrž v § 47 odst. 2 Vyhlášky, tzn., že nejsou součástí ocenění dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku ani technického zhodnocení.

Opravou se odstraňují účinky částečného fyzického opotřebení nebo poškození za účelem uvedení do předchozího nebo provozuschopného stavu. Uvedením do provozuschopného stavu se rozumí provedení opravy s použitím jiných než původních materiálů, dílů, součástí nebo technologií, pokud tím nedojde k technickému zhodnocení.

Udržováním je soustavná činnost, kterou se zpomaluje fyzické opotřebení, předchází se poruchám a odstraňují se drobnější závady.

Pokud účetní jednotka skutečně z věcného hlediska provádí opravu nebo udržování majetku, pak platí, že výdaje na ně vynaložené se uplatňují do nákladů jednorázově, nikoliv až formou daňových odpisů ze zvýšené vstupní ceny majetku tak, jako u technického zhodnocení.

Nejčastější příklady technického zhodnocení

Software

- upgrade, tj. zdokonalení, rozšíření vybavení (síťová licence, přikoupení nových modulů apod.). U softwaru je nutné odlišovat “update”, který není technickým zhodnocením, ale opravou, a “upgrade”, který je technickým zhodnocením.

Počítač

- rozšíření operační paměti, změna parametrů procesoru.

Automobil

- pevně zabudované autorádio,
- zabudování střešního okénka, autoalarmu, imobilizéru,
- zabudování navigačního systému.

Stavby

- dodatečná instalace ústředního topení, plynového apod., výměna kotle při změně paliva,
- změna velikosti oken, dveří,
- změna v počtu vrstev okenních skel,
- rozšíření rozvodu plynu, vody, elektrické energie,
- vybudování nebo ubourání příček mezi místnostmi,
- změna napětí elektrosoustavy,